

УДК 728.5+741

Коваль М. Н.,
miroslav.lw@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-0482-0300, Researcher ID: G-2495-2019,
к.т.н., доцент кафедри товарознавства та експертизи в митній справі, Львівський торговельно-
економічний університет, м. Львів

РОЛЬ КОЛЬОРУ У ВИЯВЛЕННІ ТЕКТОНІЧНОЇ СУТНОСТІ ПРОСТОРУ

Анотація. У статті розглядаються питання створення сучасного інтер'єру, правильного застосування кольорової гами та обробка поверхонь, створення дизайнерської форми обладнання та меблів, щоб відповідали певному стилю, освітленню, озелененню. На основі аналізу різних статей вітчизняних і зарубіжних авторів про створення комбінацій кольорів в інтер'єрі розглянуті рекомендації, що допомагають гармонійно розставити колірні акценти у приміщеннях готелів. У статті також розглянуті різноманітні прийоми використання кольору для композиційного зв'язку різних зон номера готелю. Приділяється увага проектування кольору як компромісу, залежного від цільової аудиторії готелю, мережевої концепції, образу, іміджу та його спрямованості. Науковий результат – на основі даної статті зроблено висновки: що для вибору кольору будь-якого приміщення необхідно знати правила роботи з колірним колом; гармонія кольору не єдине завдання, поставлене перед дизайнером, всі рішення потрібно приймати відповідно до встановлення сторін світу, площі кімнати, планування всієї будівлі; виділити або ж, навпаки, приховати будь-які моменти у колірній гармонії, які мають властивості приносити у композиційне рішення інтер'єру затишок, витонченість, настрій, простір для уяви, експресію тощо. Вони надають дизайнерові багаті можливості, завдяки яким він може експериментувати як з кольоровим, так і з просторовим рішенням.

Ключові слова: готель, колір, дизайн, інтер'єр, гармонія, нюанс, композиція.

Koval M. N.,
miroslav.lw@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-0482-0300, Researcher ID: G-2495-2019,
Ph.D., Associate Professor of the Department of Commodity Research and Expertise in Customs Business,
Lviv University of Trade and Economics, Lviv

THE ROLE OF COLOR IN THE IDENTIFICATION OF THE TECTONIC ESSENCE OF SPACE

Abstract. The article deals with the issues of creating a modern interior, the correct color gamma application and surface treatment as well as creating a design form of equipment and furniture to suit a certain style, lighting, landscaping. Based on the analysis of various articles of domestic and foreign authors on the creation of color combinations in the interior, recommendations that help to harmonize color accents in hotel premises are discussed. The article also discusses various techniques for using color for composite communication of different hotel room zones. Attention is paid to the color design as a compromise, depending on the hotel target audience, network concept, image and its orientation. Scientific result - on the basis of this article it is concluded that in order to choose the color of any room it is necessary to know the rules of work with the color wheel; color harmony is not the only task set before the designer, all decisions must be developed according to the determination of the quarters of the world, the room area, the planning of the whole building; to highlight or, on the contrary, to hide any moments in color harmony which have the properties to bring comfort, sophistication, mood, space for imagination, expression into the compositional solution of the interior. They provide the designer with rich opportunities that allow him to experiment with both color and spatial solutions.

Key words: hotel, color, design, interior, harmony, nuance, composition.

JEL Classification: L74, L85

DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1221-2020-23-27>

Постановка проблеми. Естетична організація облаштування готелів, або створення краси їх інтер'єру, охоплює багато різнопланових завдань.

Головними завданнями для створення сучасного інтер'єру є композиція простору, правильного застосування кольорової гами та обробка поверхонь,

створення дизайнерської форми обладнання та меблів, щоб відповідали певному стилю, освітленню, озелененню тощо. Тому особлива увага у проектуванні сучасних готелів приділяється досягненню естетичного комфорту, який створюється завдяки художньо-просторовому задуму дизайнера за допомогою низки засобів. Першочерговим завданням дизайнера є проектування композиції простору, за якого окремі елементи сприймаються у певній системі стильової єдності. У створенні дизайну кожного інтер'єру важливим етапом є грамотний підбір кольорів і відтінків, які здатні підсвідомо формувати настрій, модифікувати сприйняття тих чи інших речей і сприяти концентрації уваги. Колір може маскувати недоліки або вади інтер'єру, удосконалювати дизайн готельних номерів і оптимізувати внутрішню атмосферу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основи розроблення дизайн-проектів інтер'єрів, різних за складністю і призначенням, відображено у працях Олійника О., Гнатюка Л., Валюшко М., Іванова Л., Резвухіна Л., Новосельчук Н. Психологію сприйняття кольору досліджували у своїх працях Яншін П., Ткач В. Веккер Л. [1, 2].

Численні дослідження показали, що сприйняття кольору залежить безпосередньо від генетичної та набутої пам'яті людини. Будь-який реакційний прояв на нього обов'язково має певну підставу – громадські, традиційні, родові, сімейні та особисті (внутрішні) причини. Саме на цьому факті ґрунтується один із напрямків психотерапії, іменованій як кольоротерапія. Л. Венгер у своїх дослідженнях стверджує, що твори образотворчого мистецтва впливають на людину фізичною (простір, лінії, об'єми) і художньою (пропорції, ритм, масштаб) формами та образністю (вираження певного почуття, змісту, сюжетної складової твору). Результати досліджень, отримані у цих роботах, нерідко є суперечливими, проте автори схиляються до однієї думки, що кольори викликають різне сприйняття залежно від того, чи співвідносяться вони із зовнішнім світом, чи з “духовним світосприйняттям”.

Виклад основного матеріалу дослідження. Під час формування інтер'єру одним із важливих факторів є колір, який психологічно, фізіологічно та естетично впливає на людину відповідно до функціонального призначення інтер'єру. Великий вплив на сприйняття кольорової площини та елементів декоративного оздоблення має фактура та характер матеріалу. Колір може штучно створювати формування поверхонь та окремих елементів інтер'єру.

Однією з важливих задач під час формування інтер'єрних просторів є кольорове оформлення кожного приміщення чи групи приміщень готельно-ресторанних комплексів, предметів наповнення інтер'єру, елементів дизайну, включаючи одяг допоміжного персоналу [5, 6].

Дизайнери під час вибору кольору для оздоблення приміщень, робота в яких не вимагає напруги зору, дотримуються не функціонального, а психологічного методу.

Колір ілюзорний під час його зорового сприйняття, безмежно мінливий залежно від навколишнього середовища, від освітлення, сусідства інших кольорів, розташування, фактури, величини пофарбованої площі, відстані до спостерігача, а також часу впливу на нього. Змінюючись, колір змінює і сприйняття середовища – візуально скорочує або подовжує приміщення, підкреслює або краде об'ємність форм, викликає відчуття теплоти, сухості, холоду або вологи.

Численні дослідження психологів показали, що одні й ті ж кольори та їх поєднання викликають у людей близькі, об'єктивно діючі емоційні реакції. Сприйняття кольору визначається його безпосереднім фізіологічним впливом, збудливим або пригнічуючим характером, що викликаються асоціаціями і загальноприйнятою символікою.

Одна з головних характеристик кольору – його активність. Активні кольори діють збудливо, прискорюють процеси життєдіяльності, часто покращують самопочуття. До таких у першу чергу ми можемо віднести червоний і помаранчевий. І, відповідно, протилежний вплив мають синій і фіолетовий. Під час підбору кольорів потрібно враховувати, що їх вплив суб'єктивний і залежить від оточення (чорний колір стін асоціюється з трауром, чорний колір автомашини – з благородством). Коротка характеристика властивостей кольорів наведена у таблиці 1 [2, 3, 7].

Емоційне сприйняття кольору залежить від умов освітлення, колірної адаптації, колірних контрастів і гармоній. Недостатня освітленість знижує сприйняття кольору у зв'язку з низькою світлочутливістю елементів зору. Кольорове відчуття може бути чутливим при досить високому рівні освітленості (150-700 Лк).

Колірна гармонія пов'язана з емоційним враженням від поєднання кольорів, яке може змінюватися не тільки у різних людей, але й однієї і тієї ж людини. Ця думка ще раз переконує нас у тому, що необхідна динаміка навколишнього колірної поля. Але під час динамічної зміни кольорів повинна бути дотримана міра, проте іноді спостерігається нестабільність. На думку Р. Івенса, динамічна зміна кольорів може стати причиною дисгармонії поєднання кольорів. Створення колірної гармонії залежить від змісту і тлумачення зображення.

Американські вчені Д. Джадд і Р. Вишецькі [4] виділяють чотири найбільш загальних принципи колірної гармонії:

- проводити відбір кольорів на основі впорядкованої системи, яка може бути визнана й емоційно оцінена;
- з двох подібних послідовностей кольорів вважати більш гармонійними ті, які більш звичні для спостерігача;
- будь-яка група кольорів стає гармонійною, набуваючи елементи спільності – єдність у розмаїтті;
- колірна гармонія досягається чіткою системою відбору; якщо використовувати ахроматичні кольори на широкому тлі яскравих кольорів, через деякий час вони починають сприйматися додатковими до тла.

Характеристика кольорів за сприйняттям

Кольори	Теплі	Холодні	Легкі	Важкі	Відступаючі	Виступаючі	Збуджуючі	Пригнічуючі	Заспокійливі
Хроматичні:									
червоний	+	-	-	+	-	+	+	-	-
оранжевий	+	-	-	-	-	+	+	-	-
жовтий	+	-	+	-	-	+	+	-	-
жовто-зелений	+	-	+	-	-	-	-	-	+
зелений	-	+	-	-	+	-	-	-	+
зелено-голубий	-	+	+	-	+	-	-	-	+
голубий	-	+	+	-	+	-	-	-	+
синій	-	+	-	+	+	-	-	-	-
фіолетовий	-	+	-	+	+	-	-	+	-
пурпуровий	+	-	-	+	-	+	+	-	-
Ахроматичні:									
білий	-	-	+	-	-	-	-	-	-
світло-сірий	-	-	+	-	-	-	-	-	-
темно-сірий	-	-	-	+	-	-	-	+	-
чорний	-	-	-	+	-	-	-	+	-

Примітка. Таблиця складена на підставі джерела [2]

Надати стрункність і порядок хаосу кольорів і предметів, відповідно завданню управляти ними можна, лише спираючись на колірні закономірності композиції. При цьому відбір використовуваних засобів суто індивідуальний.

В інтер'єрі кольори сприймаються не самі по собі, а як властивості реальних предметів. Однак існують і природні закономірності абстрактних кольорових поєднань. Реалізуючи проект, їх потрібно розглядати, перш за все, переходячи від поєднання кольорів: кольору і світла, кольору й об'ємних форм, кольору і матеріалу, кольору і функції. В цілому колірна композиція займає своє місце, як частина архітектурної композиції з її закономірностями – відносинами і пропорціями, ритмом, контрастом, нюансом, масштабністю, відповідністю і т. д. [1, 2, 5].

Як правило, в інтер'єрі головне співвідношення кольорів – кольору огорожувальних поверхонь та інших додаткових і супідрядних кольорів. Можливі прості і складні співвідношення, де міра складності залежить від кількості поєднаних кольорів, їх характеристик, які керуються цими закономірностями. Важлива також форма порівняння кольорових поверхонь:

– безпосередній дотик локальних кольорів на чітко визначеній межі;

– сполучення з розмитою межею як веселка, багатобарвність неба і моря, градації кольору, зумовлені розсіяним освітленням;

– кольорове забарвлення, яке розділяється контуром у вигляді кольорових вітражів;

– зіставлення фігури і фону з чіткою або розмитою межею (найпоширеніший випадок);

– загороджувальні одні від інших кольоровими площинами, що не мають спільної межі (анфілада приміщень, видима крізь дверні прорізи);

– зіставлення кольорів, які не мають спільної межі, але сприймаються одночасно;

– зіставлення кольорів, які сприймаються послідовно, що не потрапляють одночасно в поле зору;

– особливі випадки – змішування кольірних точок, смуг, переплетення сіток.

Характер ускладненої форми і геометричну чіткість її меж можна підкреслити наданням їй фактурного насиченого колірному тону, великим контрастом між площинами стіни, підлоги і стелі або, навпаки, послабити, “розмити” незалежним кольором або відсутністю контрасту між суміжними площинами [1, 7].

Огороджувальні поверхні можуть поділятися за кольором. У табл. 2 показана залежність сприйняття площинної форми від лінійних поділів кольором.

Взагалі способів зорової деформації площини відомо більше, ніж прийомів її збереження. Колірна цілісність або поділ стін і підлог визначають відчуття масштабу простору і його величини. Так, крупнофігурний помітний за кольором рисунок візуально зменшує площину підлоги і весь простір загалом, і, навпаки, монохромне, світле, дрібнофактурне забарвлення збільшує простір.

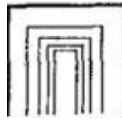

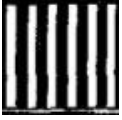

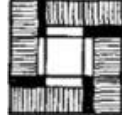

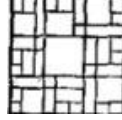
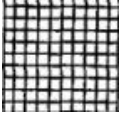
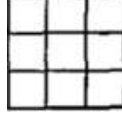
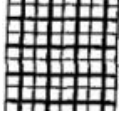
Під час створення інтер'єру приміщення готелів необхідно враховувати, що великі кольорові площини (стіни, підлога, стеля) повинні мати низьку насиченість кольору, адже вони активно сприймаються і постійно знаходяться у полі зору.

Найчастіше колір стін служить фоном для предметів, що наповнюють приміщення, і тому він повинен ілюзорно бути відступаючим. Відносна колірна нейтральність фону добре поєднується з найрізноманітнішими кольорами середовища, підкреслює композиційну значущість предметів обстановки (меблів, декоративних, оббивних тканин, картин і т. д.) [1, 2, 8].

Просторові властивості кольору дозволяють візуально фіксувати положення площини у просторі або ілюзорно його змінювати. При цьому змінюється і уявлення про форму і величину простору (табл. 3 і 4) [1, 9].

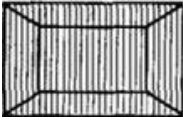
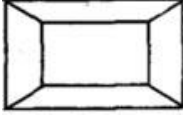
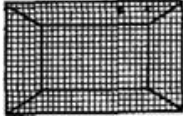
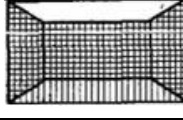
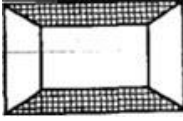
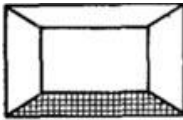
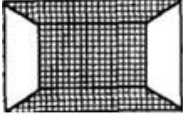
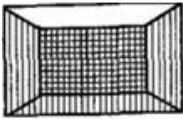
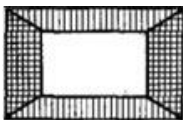
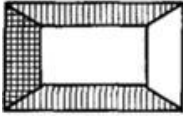
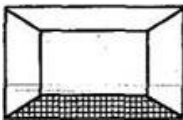
Таблиця 2

Залежність сприйняття площинної форми від лінійних поділів кольором

№ з/п	Схема поділу	Особливості зорового сприйняття поверхні	№ з/п	Схема поділу	Особливості зорового сприйняття поверхні
1		Відчуття стійкості, розширення і зниження форми (ірадіація)	9		Ілюзія закруглення поверхні
2		Відчуття спокою, звуження і підвищення форми (ірадіація)	10		Ілюзія глибинності
3		Динамізм	11		Ілюзія спотворення поверхні при змінюванні обрису контуру
4		Ілюзія збільшення висоти і звуження форми (оптичний обман при чіткому обмеженні за контуром)	12		Ілюзія вгнутості
5		Зниження і розширення форми (оптичний обман при чіткому обмеженні за контуром)	13		Зміна масштабу, поверхні здається менше, ніж у п. 14
6		Зниження і розширення форми (оптичний обман при чіткому обмеженні за контуром)	14		Площина здається більше, ніж у п. 13
7		Виявлена якість плоскої поверхні. Поділ сприймається як фактура (підкреслюється однорідність поверхні)	15		Поділ сприймається реальним
8		Ілюзія глибинності. Крупний поділ "виступає" з поверхні			

Примітка. Таблиця складена на підставі джерела [1]

Зміна та уявлення про форму

№ з/п	Схема простору	Характеристика кольорів	Особливості зорового сприйняття простору
1		Будь-які кольорові тони середньої насиченості і світлості з добре помітною фактурою поверхні	Форма і величина простору сприймаються як справжні. Відчуття нестійкості підлоги.
2		Відступаючі, незалежні, холодні, переважно світлих відтінків мало насичені, непомітні, легкі, з мілкою фактурою (світло-блакитний, синій, зелений, блакитно-зелений, білий і сірий). Форма сприймається як справжня	Ілюзія розширення простору. Відчуття нестійкості підлоги.
3		Виступаючі, поверхневі, теплі, насичені, інтенсивні, яскраві, щільні, важкі, фактурні (темно-червоний, червоно-коричневий, оранжевий, жовтий, чорний)	Форма сприймається як справжня. Ілюзія звуження простору. Відчуття замкнутості, цілісності, явно відчутного обмеження. Невизначеність основи.
4		Виступаючі кольори стін, відступаючі – стелі, локальний - полу (п. 1)	Відчуття обмеження простору по глибині і ширині, замкнутості. Ілюзія збільшення висоти.
5		Відступаючі кольори стін, що виступають - підлоги і стелі	Відчуття зниження висоти приміщення, але розширення його по ширині і глибині
6		Відступаючі кольори стін і стелі, виступаючі - підлоги	Форма сприймається як справжня. Відчуття стійкості підлоги, розкриття, розширення і легкості простору
7		Виступаючі кольори фронтальної стіни, підлоги і стелі, відступаючі - бічних стін	Відчуття зміни форми, обмеження простору по висоті і глибині, його зниження, розширення
8		Виступаючий колір фронтальної стіни, локальні (п. 1) - бічних стін і підлоги, відступаючий - стелі	Зміна форми. Відчуття скорочення глибини, фронтальний характер простору, значимість фронтальної площини.
9		Виступаючі кольори бічних стін, локальні (п. 1) - підлоги і стелі, відступаючі - фронтальної стіни	Відчуття зміни форми, глибинності, обмеження простору по ширині і розкриття в глибину
10		Виступаючий колір бічної стіни, відступаючий - інших стін, локальні (п. 1) - підлоги і стелі	Відчуття деформації простору, одностороннього обмеження і розкриття простору вглиб і в одну сторону, порушення рівноваги і цілісності
11		Облицювання дзеркалами стін і стелі, локально або виступає колір підлоги	Ефект "відсутності" огорожувальних поверхонь

Примітка. Таблиця складена на підставі джерела [1]

Зміна та уявлення про величину простору

№ з/п	Схема простору	Характеристика кольорових поділів	Особливості зорового сприйняття простору
1		Всі стіни (не на повну висоту) і підлога пофарбована у виступаючий колір, стеля і верхня частина стін – у відступаючий	Зміна пропорцій, ілюзорне зниження висоти і розширення простору внаслідок зміни співвідношення висоти і ширини
2		Стіна пофарбована в відступаючий колір, підлога - в локальний (будь-які кольорові тони середньої насиченості і зображення з добре помітною фактурою), стеля і верх стін - у виступаючий	Відчуття гнітючої тяжкості зверху і розкриття в сторони
3		Довільне членування площини виступаючими, відступаючими і локальними кольорами поза зв'язком з справжнім обрисом площини	Повна деформація простору, неможливість усвідомити його справжню форму
4		Підлога і нижня частина стін пофарбовані в виступаючі кольори; стіни і стеля - у відступаючі	Зміна пропорцій, розширення і легкість простору, відчуття надійності підлоги, зорове збільшення її площі
5		Вертикальні, лінійні елементи і підлога пофарбовані у виступаючі кольори, стіни і стеля - у відступаючі або локальні	Виявлення глибини простору, ритм поділу набуває в просторі провідне значення
6		Смуги на стелі та підлозі, стіни виконані в виступаючому кольорі, підлога в локальному (п.2), стеля - у відступаючому	Ілюзорне відчуття замкнутості простору, збільшення висоти
7		Лінійні елементи виражені у виступаючому кольорі, підлоги і стеля - в локальному, торцева стіна - у відступаючому	Відчуття глибини простору, спрямованості зорового руху

Примітка. Таблиця складена на підставі джерела [1]

В інтер'єрі колір виступає нерозривно з середовищем у реальному поєднанні і втіленні. Найпривабливіші і красиві поєднання прийнято називати гармонійними. Можливості гармонійних поєднань кольорових елементів інтер'єру невичерпні. Вони можуть бути простими або складними, але тим не менше їх різноманіття зведене до двох типових груп – контрастних і нюансних гармоній [9].

Контрастним гармоніям властиві велика міра розрізнення кольорів, підкреслення розходження їх по всьому діапазону властивостей, відсутність загальної тональності і різноманітність колірної гами, єдність взаємно доповнюючих один одного протилежностей, посилення якості кожного кольору в силу сусідства з іншими, динамізм і активність. У такому протиставленні зростає виразність і ілюзорна чистота кольорів. Однак саме в силу цієї особливості таке поєднання не застосовується на великих площах, як занадто активне, різке. Їх площі забарвлення повинні бути приблизно обернено

пропорційні їх насиченості. Такі пари дуже популярні в інтер'єрі. Поширені контрастні поєднання різнонасичених і різних за площею близьких до них кольорів: коричневого з синім, коричневого з блакитним, коричневого з зеленим, пурпурного з зеленим, оранжевого з синім, фіолетового з жовтим.

Нюансні гармонії базовані на поєднанні кольорів, близько розташованих у колірному колі, і часто сприймаються як різні відтінки одного кольору [1, 2, 10]. Відрізняються загальною тональністю, при якій об'єднання відбувається на основі спільності або близькості колірних тонів (рис. 1). Їм властиві:

- виявлення подібності поєднаних кольорів за всіма їх властивостями;
- враження розмитості меж, обумовлене характером зіставлення кольорів;
- загальна тональність і одноманітність кольорової гами, об'єднує підсумковий вплив особливостей кожного з поєднаних кольорів;
- цілісність, стриманість поєднань.

Рис. 1. Поєднання родинних кольорів у колірному колі

Серед нюансних гармоній найпоширенішими є поєднання світлих і малонасичених кольорів, вони ненав'язливі, спокійні, створюють враження світла, простору і цілісності. На тлі нюансної гармонії стіни, підлоги і стелі дуже добре виглядає невеликий предмет акцентного кольору.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Проведені нами дослідження свідчать про те, що створення гармонійної й затишної обстановки у номері готелю залежить не тільки від загальної дизайнерської концепції та красивих меблів, поєднання кольорів в інтер'єрі відіграє важливу роль у даному питанні. Вони здатні підсвідомо формувати настрій, модифікувати сприйняття тих чи інших речей і сприяти концентрації уваги. Колір може маскувати недоліки або вади інтер'єру, удосконалювати дизайн приміщення й оптимізувати внутрішню атмосферу. У подальших наукових дослідженнях ми плануємо детально розглянути проблемні питання практичного застосування кольорів у дизайні готельних приміщень і комплексів в сучасних умовах розвитку готельного бізнесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Олійник О. П. Основи дизайну інтер'єру : навч. посіб. / О. П. Олійник, Л. Р. Гнатюк, В. Г. Чернявський. – К. : НАУ, 2011. – 228 с. : іл.
2. Білодід Ю. М. Основи дизайну : навч. посіб. / Ю. М. Білодід, О. П. Поліщук. – К. : Парапан, 2004. – 240 с.
3. Коваль М. Н. Проектування та дизайн об'єктів готельно-ресторанного господарства. Конспект лекцій / М. Н. Коваль. – Львів : Видавництво

Львівського торговельно-економічного університету, 2019. – 203 с.

4. Джадд Д. Цвет в науке и технике / Д. Джадд, Г. Вышецки; [пер. с англ.]. – М. : Мир, 1978. – 593 с.

5. Колір в інтер'єрі: особливості, властивості і вплив на людину, рекомендації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zbudivalyi.ho.ua/787-kolir-v-inter-eri-osoblivosti-vlastivosti-i-vpliv.html>.

6. Психологічний вплив кольору в інтер'єрі на людину [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://blago.if.ua/psihologichnij-vpliv-koloru-v-interje/>.

7. Логіка кодування кольорами в інтер'єрі та екстер'єрі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://astra.pl.ua/znachennya-coloru-v-intereri-ta-ekstereri.html>.

8. Незвичайні кольори в інтер'єрі, їх особливості і психологічний вплив [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mastery-of-building.org/uk/>.

9. Сучасні принципи оформлення інтер'єру та екстер'єру готелів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://tourlib.net/books_ukr/roglev05-10.htm.

10. Агранович-Пономарева Е. С. Интерьер и предметный дизайн жилых зданий / Е. С. Агранович-Пономарева, Н. И. Аладова. – [2-е изд.]. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2006. – 348 с.

REFERENCES

1. Olijnyk, O. P. Hnatiuk, L. R. and Cherniavs'kyj, V. H. (2011), *Osnovy dyzajnu inter'ieru : navch. posib.*, NAU, K., 228 s. : il.

2. Bilodid, Yu. M. and Polischuk, O. P. (2004), *Osnovy dyzajnu : navch. posib.*, Parapan, K., 240 s.

3. Koval', M. N. (2019), *Proektuvannia ta dyzajn ob'iektiv hotel'no-restorannoho hospodarstva. Konспект lektsij*, Vydavnytstvo L'vivs'koho torhovel'no-ekonomichnogo universytetu, L'viv, 203 s.

4. Dzhadd D. and Vyshetsky H. (1978), *Tsvet v nauke y tekhnike, per. s anhl.*, Myr, M., 593 s.

5. Kolir v inter'ieri: osoblyvosti, vlastyvoli i vplyv na liudynu, rekomendatsii, available at : <http://zbudivaly.ho.ua/787-kolir-v-inter-eri-osoblivosti-vlastivosti-i-vplyv.html>.

6. Psykholohichnyj vplyv kol'oru v inter'ieri na liudynu, available at : <https://blago.if.ua/psihologichnij-vplyv-koloru-v-interye/>.

7. Lohika koduvannia kol'oramy v inter'ieri ta ekster'ieri, available at : <https://astra.pl.ua/znachennya-coloru-v-intereri-ta-ekstereri.html>.

8. Nezvyhajni kol'ory v inter'ieri, ikh osoblyvosti i psykholohichnyj vplyv, available at : <http://mastery-of-building.org/uk/>.

9. Suchasni pryntsypy oformlennia inter'ieru ta ekster'ieru hoteliv, available at : http://tourlib.net/books_ukr/roglev05-10.htm.

10. Ahranovych-Ponomareva, E. S. and Aladova, N. Y. (2006), *Ynter'er y predmetnyj dyzajn zhylykh zdanyj*, 2 nd ed, Fenyks, Rostov-na-Donu, 348 s.

Стаття надійшла до редакції 5 квітня 2020 р.